

Финансирано от
Европейския съюз
NextGenerationEU

НАЦИОНАЛНИЯТ ПЛАН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ И НАЦИОНАЛНИЯТ ФОНД „КУЛТУРА“

(Информационна кампания, 10 май 2023 г.)

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ:

НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ

- Постановление № 157 от 7 юли 2022 г. на Министерския съвет на Република България за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България, и на техните основни функции.
- Постановление № 114 от 8 юни 2022 г. на Министерския съвет за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост.
- Постановление № 80 от 9 май 2022 г. на Министерския

съвет за определяне на правилата за възлагане на дейности по инвестиции от крайни получатели на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост.

- Закон за закрила и развитие на културата.
- Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функциониране на ЕС (ДФЕС) по отношение на помощта *de minimis* и Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година по отношение на т. нар. режим ОРГО.
- Системата за управление и контрол на националния Плана за възстановяване и устойчивост.
- Закон за държавните помощи.

НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

- Механизмът за възстановяване и устойчивост е част от инструмента „Следващо поколение ЕС“ (2021-2024 г.) на Плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ).
- Цели да способства икономическото и социално възстановяване от кризата, породена от COVID-19 пандемията, да възстанови и развие потенциала за растеж на икономиката и да се постигне устойчивост на негативни външни въздействия.

ИНВЕСТИЦИЯ 6: РАЗВИТИЕ НА КУЛТУРНИТЕ И ТВОРЧЕСКИ СЕКТОРИ

В рамките на Националния план за възстановяване и устойчивост и съгласно Постановление № 157 от 7 юли 2022 г. на Министерския съвет Националният фонд „Култура“ е определен да изпълнява дейности по **Инвестиция 6: „Развитие на културните и творчески сектори“**. Конкретният проект от Националния план за възстановяване и устойчивост е Проект 42. Както е записано в него, той е резултат от диалога на работна група, съставена от представители от независими културни организации, общини и Министерството на културата.

Въз основа на този проект Националният фонд „Култура“ работи в две роли:

- В качеството на **Краен получател** по няколко мащабни направления, включително
  - внедряване на нова функционална електронна система за администриране на всички процеси по кандидатстване в конкурси за финансово подпомагане и

- провеждане на законодателна реформа в правната рамка, уреждаща дейността на Националния фонд „Култура“;

и

- Фондът е определен за **Структура за наблюдение и докладване** на дейността по осем грантови схеми (ще проведе конкурси за предоставяне на средства) за администриране на близо 80 млн. лв. в периода 2023 г. – 2026 г.

За всяка конкурсна процедура се утвърждават насоки, определящи:

- условията за кандидатстване за получаване на средства от Плана за възстановяване и устойчивост;
- условията за изпълнение на одобрените инвестиции.

Проектите на тези документи се публикуват за обществено обсъждане на интернет страницата на Националния фонд „Култура“ и в Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България 2020 (ИСУН).

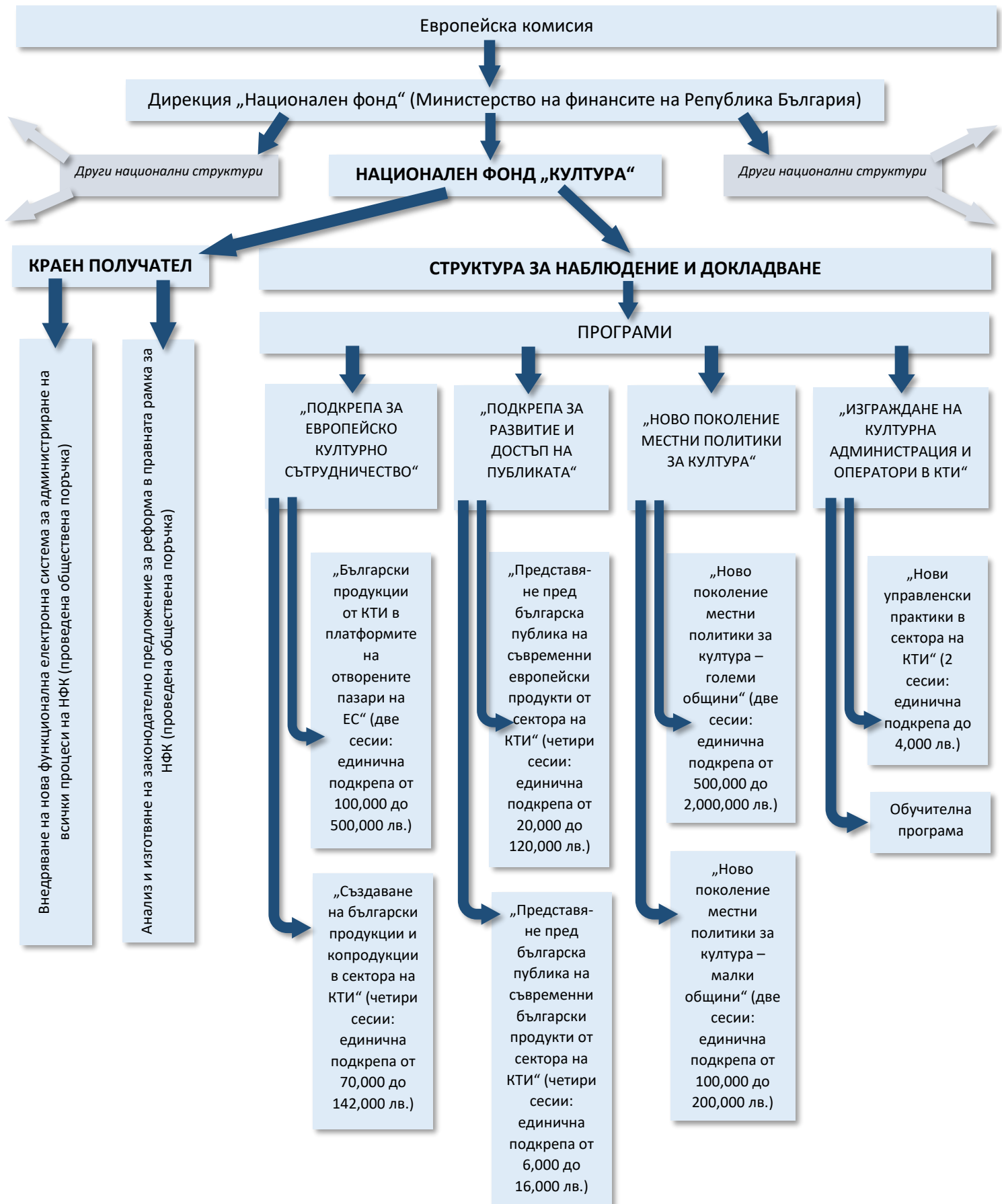
Всяка конкурсна процедура преди публикуването си за обществено обсъждане се съгласува предварително с Министъра на финансите за съответствие с:

- нормативните изисквания;
- приложимите правила за държавните помощи.

Нормативните изисквания по отношение на процедурата на провеждане на конкурсите, са определени в ПМС № 114/2022г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост и желаещите да правят процедурни предложения по време на общественото обсъждане на проектите на условия за кандидатстване следва да се запознаят детайлно с този нормативен акт.

По отношение на режима на държавни помощи по всяка от процедурите - в проект 42 е записано, че грантовете ще се предоставят при режим de minimis и при режима за държавните помощи, определен в Регламент (ЕС) № 651 от 2014 г. Тези режими имат своите специфични изисквания към условията на конкурсите и допустимите дейности и разходи, за което следи Дирекция „Държавни помощи и реален сектор“ на МФ.

**НАЦИОНАЛНИЯТ ФОНД „КУЛТУРА“ В РАМКИТЕ НА ПЛАНА ЗА
ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ (ПРОЕКТ 42)
(Схема)**

УСЛОВИЯ:

УСЛОВИЯТА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ ЗА ПОЛУЧАВАНЕ НА СРЕДСТВА

- Схемите за безвъзмездна помощ са определени в Проект 42 по:
  - Теми. Предметът на финансовото подпомагане – целите на гранта, са посочени Националния план за възстановяване и устойчивост.
  - Минимален и максимален размер на финансиране (всяка от схемите има предвиден праг и от максимална, и от минимална сума, която може да бъде отпусната).
  - Освен минимален и максимален размер на финансиране, по всяка от програмите е определен процент съфинансиране / самоучастие от кандидата

- Конкурсната документация:
  - Формата и съдържанието на условия на конкурса, приложенията към формуляра за кандидатстване и изискуемите документи са определени в нормативните актове (вж. по-горе), които уреждат предоставянето на грантове със средства по Националния план за възстановяване и устойчивост.
  - Конкурсната документация се различава, включително и визуално, от изготвяните до момента кратки и ясни условия на регулярните конкурсни програми на Националния фонд „Култура“.
  - Тази конкурсна документация е уеднаквена и задължителна за всички структури в Република България, които предоставят грантове по Националния план за възстановяване и устойчивост, и се утвърждава от Дирекцията, която отговаря за държавните помощи, и от Дирекция „Национален фонд“ на Министерството на финансите.

- Кандидатстването по схемите за безвъзмездна помощ се извършва през Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България 2020 (ИСУН), през която се осъществява и цялата кореспонденция с кандидатите. Процедурата, по която се осъществява кандидатстването и оценката на кандидатурите, е различна от познатата процедура на конкурси, провеждани от Националния фонд „Култура“, и е уеднаквена и задължителна за всички администрации, които предоставят грантове по Националния план за възстановяване и устойчивост.

- След подаването на проектните предложения се извършва:
- Оценяване на всяко предложение, което включва:
    - ▲ оценка на административното съответствие и допустимостта;
    - ▲ техническа и финансова оценка (експертна и финансова);
  - Процедурата на провеждане на конкурсите е определена в нормативен акт – ПМС №114/2022 г., не е зададена от Националния фонд „Култура“ и не може да бъде променена.
  - Оценката се извършва най-малко от двама членове на комисията независимо един от друг. Когато предложение е оценено от двама членове на комисията и между двете оценки има разлика от повече от 20 на сто, председателят на комисията възлага оценяването на трети оценител. Окончателната оценка е средноаритметично от оценката на третия оценител и по-близката до неговата от първите две оценки.
  - Техническата и финансова оценка на предложенията се извършва по критерии и методика, оповестени в документите по конкурсната процедура.
  - Когато при оценката се установи липса на документи и/или друга нередовност, които подлежат на корекция, комисията еднократно изпраща на кандидата уведомление през Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България 2020 (ИСУН), за установените нередовности и определя срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-кратък от 7 дена.
  - В документите се определя минимално допустима оценка за качество на предложенията.
  - Класирането на предложенията става в низходящ ред. Класират се тези, чиято оценка е по-голяма или равна на минимално допустимата, т.е. които са минали цялата проверка и са оценени над минималната оценка.
  - Ще бъдат финансирани предложенията с най-високи оценки в низходящ ред до размера на финансирането в съответната сесия, отговарящи на изискванията на съответната схема (програма).

УСЛОВИЯТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОДОБРЕНИТЕ ПРОЕКТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

- По отношение на одобрените проекти се предоставя подробно писмено указание за изпълнението им.
- Всички крайни получатели (бенефициенти) по Националния план за възстановяване и устойчивост, които са възложители по смисъла на Закона за обществените поръчки, прилагат ЗОП при изпълнение на проектите (чл. 5 от ЗОП). Националният фонд „Култура“ извършва

предварителен и последващ контрол на обществените поръчки.

- Крайните получатели (бенефициентите), които не са възложители по смисъла на ЗОП, при изпълнение на проектите прилагат Постановление № 80 от 2022 г. на Министерския съвет за определяне на правилата за възлагане на дейности по инвестиции от крайни получатели на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост.

С постановлението се определят правилата за събиране, разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договори от страна на крайните получатели на средства за изпълнение на инвестиции по Механизма за възстановяване и устойчивост, наричан за краткост „Механизма“. Националният фонд „Култура“ извършва последващ контрол на възлагането на дейностите по реда на ПМС 80/2022 г.

ГРАНТОВИ СХЕМИ:

ПРОГРАМА „ПОДКРЕПА ЗА ЕВРОПЕЙСКО КУЛТУРНО СЪТРУДНИЧЕСТВО“

Програмата има за цел да подпомогне капацитета на българските културни и творчески индустрии за работа в европейски мащаб и да насърчи международното разпространение на български художествени произведения и културни продукти. Програмата сътрудничи, координира и разширява политиките за международно сътрудничество на Министерство на културата и българските културни институти в чужбина. Дейността осигурява и финансиране на проекти за създаване на български оригинални продукции и европейски копродукции с трансгранично и мултикултурно участие.

Програмата включва две открити покани за представяне на проектни предложения, както следва:

- ➔ Схема за безвъзмездна помощ с две сесии „Български продукции от сектора на културните и творчески индустрии (КТИ) в платформите на отворените пазари за изкуства в ЕС“. Обхватът на безвъзмездните средства е от 100 000 лв. до 500 000 лв. с 20% съфинансиране от бенефициентите.

Отворен пазар е пазар, който се дефинира със задължителното наличие на елемента за организираност на този пазар под формата на утвърдено специализирано събитие и на насоченост към предлагане и

купуване на съответен културен продукт или предоставяне на професионална услуга в сферата на изкуството и културата. Изричното изискване по Схемата за безвъзмездна помощ „Български продукции от сектора на КТИ в платформите на отворените пазари за изкуства в ЕС“ е да няма национално представителство на съответния форум.

- Схема за безвъзмездна помощ в четири сесии „Създаване на български продукции и копродукции в сектора на КТИ“. Обхватът на безвъзмездните средства е от 70 000 лв. до 142 000 лв. с 10% съфинансиране от бенефициентите.

ПРОГРАМА „ПОДКРЕПА ЗА РАЗВИТИЕ И ДОСТЪП НА ПУБЛИКАТА“

Програмата има за цел да увеличи достъпа на българската публика до качествена културна продукция, чрез стимулиране на търсенето и разпространението, както и чрез насърчаване на адаптацията към цифровите възможности за разпространение и маркетинг на културното съдържание. Кандидати по процедурата могат да бъдат културни организации по смисъла на Закона за закрила и развитие на културата, както и еднолични търговци с предмет на дейност в сферата на културата, създадени преди 31.12.2019 г. и осъществявали културна дейност през целия период до кандидатстването. Програмата е с две покани за представяне на предложения, като целта и на двете схемите за отпускане на безвъзмездни средства е да се насърчи разпространението и предлагането на пазара на културно съдържание на цялата територия на страната. И по двете схеми ще се прилага режим *de minimis*.

- Схемата за безвъзмездна помощ с четири сесии „Представяне пред българската публиката на съвременни европейски продукции от сектора на културните и творчески индустрии“ предвижда разпространението на съвременни европейски културни и творчески индустрии в шестте планови региона на държавата. Обхватът на безвъзмездните средства е от 20 000 лв. до 120 000 лв. с 10% съфинансиране от бенефициите.
- Схема за безвъзмездна помощ с четири сесии „Представяне пред българската публиката на съвременни български продукции от сектора на културните и творчески индустрии“, която има за цел разпространението на съвременните български културни и творчески индустрии извън основните регионални градове в шестте планови региона на държавата, в населени места със слабо развит икономически и културен статус. Обхватът на безвъзмездните средства е от 6 000 лв. до 16 000 лв. с 10% съфинансиране от бенефициите.

ПРОГРАМА „НОВО ПОКОЛЕНИЕ МЕСТНИ ПОЛИТИКИ ЗА КУЛТУРА“

Схеми за безвъзмездна помощ на НФК за българските общини
Програмата има за цел да стимулира процеса на децентрализация в областта на културата, чрез стимулиране на стратегически и устойчиви местни политики в областта на културата и чрез повишаване на административния капацитет на българските общини. Това се постига, чрез увеличаване на обхвата и въздействието на съществуващите общински инструменти за културни политики и чрез насърчаване на партньорствата, изграждането на мрежи и обмяна на ноу-хау в културните инвестиции между българските общини. Потенциалът на културните и творчески индустрии е голям, като се има предвид важната роля на културата за икономическото и социалното развитие на градовете и регионите, както и тяхната способност да допринасят допълнително за преодоляването на различията. Програмата цели по-ефикасна комуникация между общините и културните оператори, действащи на тяхна територия. Тя осигурява подкрепа за прилагането на ефективни решения за финансиране на културата на местно ниво, като разработва и по-добро планиране и прогнозиране на общинските бюджети за култура. Програмата е с две покани за представяне на предложения, както следва:

- ➔ Схеми за безвъзмездна помощ с две сесии „Ново поколение местни политики за култура“ /програма/фонд „Култура“ за големи общини. По тази схема могат да кандидатстват всички общини за съфинансиране на съществуващ фонд/програма „Култура“. Обхватът на безвъзмездните средства е от 500 000 лв. до 2 000 000 лв. с 50% съфинансиране от бенефициентите. Общините трябва да осигурят устойчивост и на ниво кандидатстване, като имат решение на общинските съвети за най-малко 50% от исканата сума.
- ➔ Схеми за безвъзмездна помощ „Ново поколение местни политики за култура“/ програма/фонд „Култура“ за малки общини. По тази схема могат да кандидатстват всички общини, които нямат активен фонд/ програма за финансиране на културни проекти на конкурентна основа. Обхватът на безвъзмездните средства е от 100 000 лв. до 200 000 лв. с 25% съфинансиране от бенефициентите. Общините трябва да осигурят устойчивост и на ниво кандидатстване да имат решение на общинските съвети за най-малко 25% от исканата сума.

ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ ЗА КУЛТУРНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ И ОПЕРАТОРИ В КУЛТУРНИТЕ И ТВОРЧЕСКИ ИНДУСТРИИ.

Програмата цели развитие на нови умения и компетенции за стратегическо планиране и добро управление на културната администрация, както и за създаване на нови бизнес модели и иновативни подходи, по-специално по отношение на преминаването към цифрови технологии за културните и творческите индустрии (КТИ).

➔ Обучителна програма за нови управленски практики на администрацията на КТИ от държавния, общински и независим сектор. Програмата е насочена към хората, работещи в културния и творческия сектор (публичния и частния). Предвиждат се комбинация от онлайн и офлайн обучения, ръководство и наставничество на участниците. Обученията обхващат теми, пряко свързани с развитието на културния и творческия сектори:

- ▲ Подобряване на културния мениджмънт;
- ▲ Културното предприемачество;
- ▲ Развитие на публиката;
- ▲ Използване на цифрови инструменти;
- ▲ Прилагане на екологични стандарти за културни събития.

Програмата цели да инвестира в човешкия капитал и чрез развиване на цифров капацитет, подобряване на достъпа до цифрови технологии и изграждане на умения за дистанционно обучение за групите, изправени пред затруднения, с цел намаляване на цифровото разделение. Резултатът, който цели да постигне програмата, е формулиране и прилагане на адекватни политики за развитие на публика и достъп до култура, както и предоставяне на възможности на културните оператори да планират и прилагат ефективни стратегии за продажбата на своите продукти.

➔ Схема за безвъзмездна помощ в две сесии „Нови управленски практики в сектора на КТИ“. Обхватът на финансиране е до 4 000 лв. за реализация на проекти за разработване на нови управленски практики и адаптиране към условията на цифрово предоставяне на съдържание и услуги. Допустими кандидати – физически лица, работещи в културния и творческия сектор (публичния и частния).

МЕХАНИЗЪМ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ФИНАНСИРАНЕТО ПО СКЛЮЧЕНИТЕ ДОГОВОРИ

- Видове плащания:
  - Авансови;
  - Текущи/междинни;
  - Окончателни.

- Основни изисквания при отчитане:
  - Поддържане на отделна банкова сметка;
  - Отразяване на разходите чрез отделни аналитични сметки;
  - Отчитане на всички разходи, включително и сумата на самофинансирането;
  - Осигуряване на достъп за извършване на проверки по време на изпълнението на инвестицията;
  - Съхранение на отчетните документи 3 или 5 години (Регламент 1046/2018 г.);
  - Не се финансира ДДС;
  - В рамките на изпълнението на проекта в възможна корекция на вече договорените планирани разходи в рамките до 15% от предварително предвидените. Такава корекция на разходите по дейности може да се направи само веднъж, което да не води до увеличаване на договореното финансиране (общата сума на проектното предложение);
  - Не могат да се отчитат разходи по дейности, които не са залегнали в проектното предложение и сключения договор или са недопустими по изискванията на приложимия регламент или дейност;
  - Прилагане на доклад от външен одит на документацията по проекта, когато е приложимо.

